

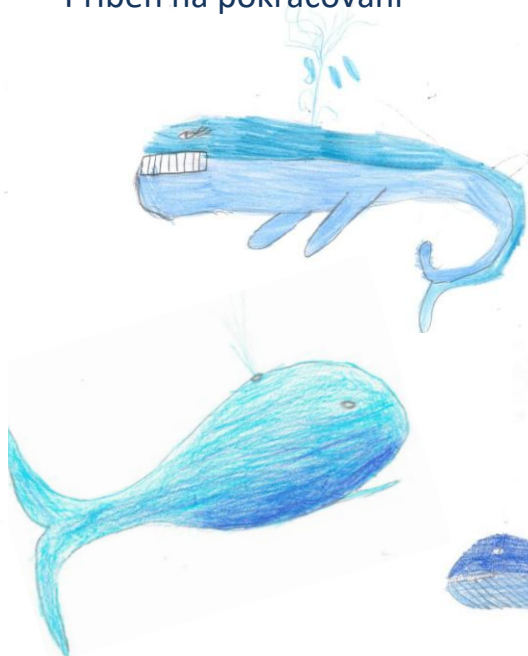
Září + říjen 2023

Velryba na souši 14

Uvnitř tohoto čísla najdete:

- Úvodník
- Zajímaví lidé
- Rozhovor
- Co se dělo ve škole
- Recenze na knihu
- Něco pro zdraví
- Příběhy
- Velrybí poezie
- Malovací okénko
- Něco málo k zamyšlení
- Velrybí humor
- Příběh na pokračování

Úvodník

K čemu je škola?

Vsadím se, že jste si tuhle otázku někteří z vás už položili. Já si ji ještě vylepšuji a říkám si: „Jaká musí být škola, aby to byla škola dobrá?“ Mnozí učitelé, ředitelé i ministři školství si tuhle otázku položili už mnohokrát. Jak se má ve škole učit, aby byla zábavná, ale i užitečná pro život? A hlavně, co se má ve škole učit, aby děti až vyrostou a stanou se třeba spokojenými, šťastnými a úspěšnými dospěláky, si řekly: „Za tohle všechno vděčím škole.“ Když chceme odpovědi na otázky, musíme se ptát. A tak bych chtěla znovu připomenout velký projekt, který má teď na starosti parlament a který věřím, že dobře rozjede a my všichni jim pomůžeme ho dovést do dobrého konce. **Dejme tyto otázky úspěšným lidem!** Těm, kteří už něco v životě dokázali, vážíme si jich a mohou teda říct, co všechno jim škola dala a co jim ve škole naopak chybělo a bylo by skvělé, kdyby v ní bylo. No a je to jako se vším: když něco chcete, musíte za tím jít. Tak věřím, že s pomocí parlamentáků i všech dalších ochotných lidí na mnohé otázky dostaneme odpověď.

Martina

Úvodník

Úvodník
Trávil jsem se podlouhých a
prázdňinách do školy.
Změnilo se spousta věcí.
Už se nepaušívají učitelky
Barbora nás výtvarka a
Kosmické příběhy. Nás babičky
svačiny a obědi. Začátek roku
bývá vždy těžký. Rozjet práci
a prezentace potřebuje čas.
Ve škole se začíná dít.

Libuše, Kristýna, Charlotka 1.M

Zajímaví lidé

Sv. František z Assisi-patron skautů (vlčat)

Jedním ze čtyř hlavních skautských patronů je sv. František navzdory tomu, že skautem nikdy nebyl. Čím si ale náš obdiv vysloužil? Důvod je ten, že celý svůj život zůstal věrný ideálům a hodnotám, které jsou skautům blízké.

Narodil se kolem roku 1181 v Assisi v rodině bohatého italského obchodníka. Zpočátku byl veselým mladíkem a chtěl se stát rytířem. Ve dvaceti letech se poprvé účastnil války. Byl však zajat a vězněn rok v tmavých sklepeních. To znamenalo v jeho životě zásadní obrat. Začal hledat vyšší hodnoty než blahobyt a tělesné požitky. Postupně došel ke zřeknutí se veškerého majetku a začal žít v chudobě. Odložil své oblečení a obuv, oblékl si hnědou kutnu a svázal ji provazem. Brzy se k němu začali přidávat další muži, a tak vznikl mnišský řád františkánů. Vyznačoval se nevyčerpatelnou láskou ke všem bytostem. František měl velmi blízko k přírodě. O každém tvorovi mluvil, jako o bratrovi či sestře. Bývá znázorňován v jednoduchém oděvu s kapucí. K jeho symbolům patří jehně a vlk, lilová tyč, lebka či zeměkoule.

František zemřel 4. října 1226 a je pochován v krásné bazilice v Assisi. Den jeho úmrtí se stal mezinárodním dnem skautských vlčat. Mimo vlčat je patronem ochránců přírody, františkánů, chudých či Itálie.

Václav Paraj

Rozhovor

Ptali jsme se paní Milady Havelkové, dobrovolnice pečovatelky o pejsky v záchytných kotcích v Prachaticích

1. Jak se staráte o opuštěné pejsky?

Do kotců jezdíme minimálně dvakrát denně. S manželem máme na starosti ranní a večerní údržbu (krmení, úklid klecí, venčení). V současné době máme na kotcích jednoho pejska, kterého manžel pravidelně venčí. Pokud je na kotcích pejsků víc, venčíme je střídavě. O péči se dělíme s panem Blahovcem. Je to městský policista pověřený prací v útulku. Ten tam chodí v poledne.

2. Jak jste se k této práci dostala?

Už ani nevím. Je to tak dávno. Asi 17 let. Začali jsme chodit venčit pejsky jako dobrovolníci a od té doby tam jsme každý den.

3. Co opuštění pejsci potřebují?

Krmení dvakrát denně. Upřednostňujeme suché krmivo-granule. Psy je také potřeba každodenně udržovat v čistotě. Po návratu z procházky je otíráme (záleží na počasí) a čistíme jim klece. Naši svěřenci jsou u nás většinou tak spokojeni, že se jim ani nechce odtud odcházet. Co se týká financí na chod kotců, jsme dostatečně zabezpečeni ze strany městského úřadu a soukromých sponzorů.

4. Staráte se i o kočky?

Ne, nejsme na to uzpůsobeni. Poslední dobou však se zřizovatelem řešíme možnost zřízení záchytného prostoru i pro kočky bez domova.

5. Přináší vám tato práce radost?

Ano, samozřejmě. Děláme to léta dobrovolně, bez nároku na mzdu. Během této práce nezažíváme žádné těžké chvíle. Každý pes se u nás má od prvního dne pobytu skvěle.

6. Jaké bylo vaše první domácí zvířátko?

V dětství to byl pesek. Náš první pes, kterého jsme si s manželem pořídili, byl irský vlkodav.

7. Jaké zvíře byste chtěla mít doma, kdyby to šlo?

Jasně, že pejska. Nějakého většího. Naším posledním byl zlatý retrívr Bára.

8. Jak lze pomoci černému pejskovi, který je u v kotcích už dlouho ubytován?

O něj je dobře postaráno. Majitel platí 600 Kč měsíčně za pobyt u nás. Ben je umístěný v druhé části areálu. Bydlí v boudě, kterou nám darovali manželé Machartovi. My ho pravidelně venčíme a krmíme. Časově vytížený majitel ho navštěvuje jednou denně. Nikdy nenecháme žádného pejska na holičkách.

Záchytné kotce pro zatoulané a opuštěné psy najdete za městem směrem na Český Krumlov, po pravé straně za lomem kamene.

V případě nálezu či ztráty pejska kontaktuje p. Miladu Havelkovou +420 608 174 082 nebo volejte Městskou policii Prachatice (388 311 033).

**PSÍ ÚTULEK
PRACHATICE**

Informace shromáždila a vyptávala se Tonička Parajová (3.M)

Co se dělo ve škole

Září bylo plné adaptačních pobytů, naši redaktoři a někteří spolužáci o tom napsali, aby se s vámi mohli podělit o zážitky.

1. trojročí jelo do Jestřábí, a děti o tom napsaly...

Vyrazili jsme na adapták do penzionu na Lipně. Šli jsme se ubytovat, a pak jsme se šli podívat na pláž. Našli jsme tam raka a mrtvého úhoře, taky voblera. Viděli jsme labutě a kachny. Pak byl oběd. Po obědě jsme měli odpolední klid. Potom jsme šli zase k vodě, a tam kopali potůčky. Po večeři jsme zpívali a hráli hry.

Byl druhý den a snídane. Po ní se šlo na poštu napsat a poslat dopisy. Odpoledne jsme hráli hru, kde jsme se učili ryby. Další den po snídani jsme jeli domů.

Mirek

Byli jsme na pláži a viděli jsme mrtvé ryby i úhoře. Taky jsme viděli škeble. Maty našel zámek a Kiki našla návnadu. Viděli jsme pruty, labutě a kachny.

Kryštof K.

Jeli jsme na Jestřábí, a pak jsme šli k pláži a našli jsme kusy ryb. A pak jsme šli spát a byl 3. den. To jsme šli na snídani, pak jsme už jeli domů.

Maty P.

A Vlčata udělala ROZHOVOR

Co se ti nejvíc líbilo na adaptáku?

Nejvíc se mi líbilo, jak jsem našla škebli. (Libuše)

Mně se líbilo, jak jsme šli na poštu a posílali pohledy. (Charlie)

Mně se líbilo, jak jsme dělali masky z písku. (Mája)

Mně se líbilo, jak jsme mohli do vody. (Anna V.)

Mně se líbilo, jak jsme byli na pokoji. (Kiki)

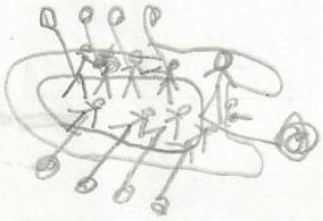
ATLANTIDA

Dorazili jsme do Tamarouse!
Šli jsme se vybalit. Po obědi jsme
šli na skákací hrad. Kluci
Tomaš a Mikuláš se snažili,
abychom se nedostali na skluzavku.
Tomaš házel s Tonikem jako s
míčem, ale nic se mu nestalo,
proto si vysloužil předivku
Luzu. Více jsme hledali v lese
příšady do bramboračky, kterou
jme sami vařili na ohni. Potom
kdo měl ještě hlad si upek
buřtu. Pak jsme měli vojn
pochůzku, která byla krátká. 😊
Druhý den jsme měli k snídani
čokoládové hrůpky. Potom jsme

žuču
↓

šli k jezeru na rafty. Po
raftech byl výborný perník.
Potom jsme řešili jaké svíce
da kůrdy, ale neděsili jsme
to. Pak jsme šli na ska-
kací hrad a mac jsme
si to užili. ♥

Pak jsme byli u svírat.
Mítelam: sedm morciat, tři knoáli
nespáciet kancel, čtyři kozi, šest
ovci, jednoba kance, dvě bachyni,
jedna malaa bachyni, hodne kache
hodne slepi, dva kachouti, dva beran
jedna kočka, jeden kocour, jeden
jisek a uměti krasna kluce s^{lt}

remínka stůbala voda. Také tam byla
kola na kterém se nedala jezdit.
všehka svíráta smi mohla hrmid.

Podom jsme šli spátky na

autobus
se cestau

jame ještě
posdnavili
pomika Oluh
a tak to všechna koni

Napsali: Vínš
ZUZU a
Aneška Nováková

Aneška Nováková a Tonda Vínš

Recenze na knihu

Cressida Cowellová: Škyt'ák Šelmovská Štika III.

Škyt'ák Šelmovská Štika III. je dvanáctidílná série o vikingském chlapci Škyt'ákovi a jeho dračím kamarádovi Bezzubkovi.

Jestli vám připadá, že tato jména jste už slyšeli, tak jste na správné stopě. Škyt'ák Šelmovská Štika III je původní příběh, podle kterého vznikl film a seriál **Jak vycvičit draka**.

Nějaké rozdíly by tu ale byly...

Bezzubka je v knize tak malý, že se Škyt'ákovi vejde do náruče, takže na něm nelétá. Škyt'ákova parta má jenom tři členy - Škyt'áka, Rybinohu a holku Kamikazi. Rybinoha je ve filmu mohutný a zvědavý, ale v knize je spíš křehký, hubený a bojácný. Kamikazi je stejně jako Astrid ve filmu hodně bojovná, odvážná, ale v knize je i dcerou náčelnice ze sousední vesnice. Knihy jsou plné dobrodružství, od lidských válek po dračí povstání a nechybí ani humorné situace. K sérii patří také kniha Hrdinův deník, ve kterém najdete dračí vtipy, popis postav a hrdinské myšlenky.

Knížka je vtipná i smutná.

Knihy moc doporučuji (nejen) všem milovnicím a milovníkům draků.

„Jak Vikingové poznají, že zamrznul vzduch?... Draci chodí pěšky.“

„Kam si sedne třítunový drak?... Kam bude chtít.“

„Proč musí draci foukat na dort, když mají narozeniny?... Aby si zapálili svíčky.“

„Kolik je potřeba Vikingů na výměnu žárovky?... Žádný, Vikingům stačí rozdělát oheň.“

Marta Salajková, Nirvána

Něco pro zdraví

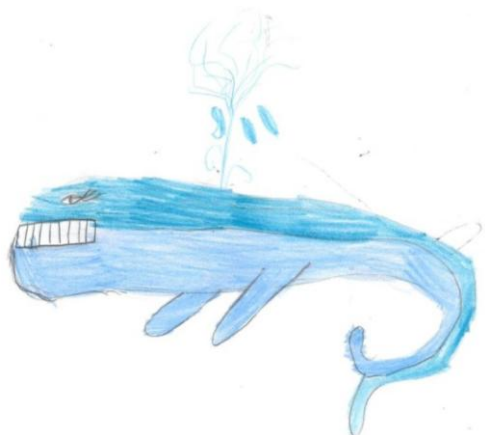
Skryté Nebezpečí Tavených Sýrů: Jak fosforečnany a sůl ovlivňují zdraví kostí a srdce

Tavicí soli a fosforečnany – dvě složky, které mohou ovlivnit naše zdraví a jsou běžnou součástí naší stravy.

Tělo si poměr vápníku a fosforu, 2:1, opravdu velmi pečlivě hlídá. Nadměrné množství fosforu v tavených sýrech však vápník váže, v podobě tzv. fosforečnanu vápenatého, čímž znesnadňuje, doslova zabraňuje jeho vstřebávání ve střevě. Tavené sýry tedy přispívají ke vzniku osteoporózy. Druhým argumentem bude sůl. 100 g běžného taveného sýru obsahuje přibližně 3,5 g soli. K tomu si vezměme krajíček chleba, ukrývající 1,5 g soli. V lepším případě pak rajčátko, které jsme rovněž neopomněli jemně posolit. Samozřejmě 100 g taveného sýru nikdo z nás nesní, již však v 50 g a jednom krajíci chleba sníme 50 % doporučené denní dávky soli, což negativně ovlivňuje činnost ledvin a srdce.

Čech zbaští kolem 2,5 kilo ročně. Britové jsou pak rozumnější, jejich apetit (chuť) nezvládne více, než 0,6 kg za rok.

Nejčastěji se používají fosforečnany sodné (E 339), difosforečnany (E 450) a polyfosforečnany (E 452). Fosforečnany nejsou vysloveně škodlivé, negativní účinky jsou dané především tím, že organizmu nadbytek fosforu škodí. Dochází při něm k horšímu vstřebávání vápníku. Tělo přitom vápník potřebuje pro správné pH (kyselost či zásaditost) krve, a pokud ho má nedostatek, bere si ho ze zásob, tedy z kostí a zubů, čímž dochází k jejich odvápnění a zvýšené lomivosti.

Kadlec Jakub.

Příběhy

Kouzelné zrcátko

Před dávnými časy spadlo na zem zrcátko. Bylo docela malé, ale moc mělo velkou. Jednoho dne o zrcátko někdo zakopl, a ono se probudilo. V nitru se usídlil čertík Belzebub a začal zlobit. Nejprve do zrcátka polapil myšku, poté kočku Mícu a psa Azora. Když šla Eliška lesem, potkala čertíka, jak zlobí se zrcátkem. Hned jí to došlo a běžela za babičkou, prosit o radu. Inu děvče to bys musela za zlou čarodějnící Jubabou pro lektvar z krysího ocasu. Dobře, děkuji vám babičko. Slušně poděkovala a šla se připravit na dlouhou cestu.

Jubaba bydlí až za devatero horami, devatero řekami, devatero lesy a devatero vřesy. Když tam došla, řekla, že potřebuje lektvar z krysího ocasu. Dám ti ho pod jednou podmínkou, že u mě budeš sloužit rok a den. Eliška zlé Jubabě sloužila, až na světě skoro nic nezbylo. Jednoho dne jí Jubaba řekla: tu máš lektvar, mám lepší věci na práci. Eliška rychle běžela domů, už tam skoro byla, ale zakopla o kámen. Čertík šel zrovna kolem, a jakmile dopadl lektvar na zrcátko, roztříštilo se na malé kousky. Svět se vrátil do starých kolejí.

Šarlotka Thonová

Můžeš si domalovat obrázek k příběhu...

Želví princezna

Za devatero horami a devatero řekami žil byl jeden starý král, a ten měl syna. Král si nechal zavolat svého syna a povídá: „Přiveď si nevěstu a budeš po mně králem.“ Princ přikývl a jel.

Jel dlouho, až seskočil z koně a lehl si do trávy. V tom uslyšel kroky. Přišla k němu želva a povídá: „Jsem želví princezna. Když mě políbíš, stanu se Tvou ženou.“ Princ tak učinil a z želvy se stala princezna.

Princ si ji chtěl odvést domů, ale z křoví vyskočili tři loupežníci. Princ se nezalekl a tasil meč. Ale loupežníci byli tři a prince a želví princeznu okradli a zmizeli v lese. Princ nevěděl, co mají dělat, ale princeznu napadlo, že je nalákají do pasti. Jak řekli, tak udělali.

Nastražili na zem síť a zasypali ji listím. Loupežníci se rozhodli pro další přepadení. Padli do pasti. Prosili prince a princeznu, aby je pustili, že se budou chovat správně, a tak je pustili.

Loupežníci se napravili. Princ a princezna se vrátili domů. A jestli neumřeli, žijí tam dodnes.

Doubravka Nová

Můžeš si domalovat obrázek k příběhu...

Velrybí poezie

VERLYBA

Velryba se plouží tmou
a doufá, že ji nenajdou,
to oni lovci zlotřilí,
pak za ocas ji pověsí...
rozporcují natotata
a dostanou spoustu zlata,
zato zlato koupí si,
ten nový kožich v Brandýsy.

A velryba teskně plave,
smutek jí však neuplave,
svírá ji jak v provazech
nebo taky v řetězech.
A pak se náhle rozjasní
a velryba si to ujasní.
To svoboda ji volá z dále,
však o tom nemá ani páry,
že lovci si ji odvedou
a na souš s ní, odjedou
a obalí ji v kožichu,
v tom medvědí od ženichů,
aby mohla do vody,
nesmí jísti jahody,
ale lovci - je to tak,

si myslí... ŽE VERLYBA JE DRAK...
A proto ji zpátky hodí
a velryba po dně chodí.
Já vím je to nesmysl,
ale není to výmysl.
Velryba má totiž nohy
velké černé chlupaté
a nehty má špičaté.
To jen lidi,
to oni je nevidí,
i když jsou tak nevlídní.
To ta sláva je jen zaslepila
a oči jim vyměnila,
a tak velryba plave dál
bez hanby, která letí k nám.

Matyáš Žika

Malovací okénko

Markéta Kramlová

K zamyšlení

Umělá inteligence: Od vize ke skuteč-nosti

Umělá inteligence (UI) je obor, který se zabývá vytvářením systémů schopných provádět úkoly, které vyžadují lidskou inteligenci. V tomto článku se podíváme na vývoj UI a jeho aktuální vliv na naše životy.

Co je umělá inteligence?

Umělá inteligence se opírá o technologie jako strojové učení a neuronové sítě, které umožňují systémům učit se a rozeznávat vzory. Umělá inteligence umožňuje autonomní vozidla, chytré asistenty a další inovace.

Aplikace UI

UI má zásadní vliv na naši každodenní existenci. Používáme ji v systémech, zdravotnictví, financí a autonomních technologiích.

Generativní umělá inteligence

Např.: gpt chat od firmy OpenAI je schopen generovat jakékoli originální texty, a je někdy bohužel schopen psát úplné nesmysly, takže si na to při používání umělé inteligence dávejme pozor.

Budoucnost UI

UI bude hrát klíčovou roli v řešení komplexních globálních problémů a v dalším technologickém pokroku.

Umělá inteligence transformuje náš svět. S porozuměním jejího vlivu a výzev, které přináší, se můžeme lépe připravit na budoucnost.

Musíme si uvědomit, že za pomoci umělé inteligence můžeme někomu i hodně uškodit.

Jakub Kadlec

Velrybí humor

Povídají si tři pejskaři:

„Můj pes je tak chytrý, že vrčí na pána, který se jmenuje Kočka.“
„To nic není, náš Azor chytil onehdy za nohavici pána, který se jmenuje liška.“
„To si představte, že náš pan soused Patník se musel přejmenovat,
protože mu náš Ben nedal pokoj.“

„Prosím vás, čím krmíte toho psa?“ ptá se korpulentní paní v parku.
„Proč se ptáte?“
„Já bych potřebovala taky zhubnout.“

Přijde pán do samoobsluhy a zapomene si vzít nákupní košík.
Pan vedoucí ho nelibě sleduje a po chvíli na něho zavolá:
„Kde máte košík?“
„No dovolte, copak jsem pes?“

V novinách otiskli tento inzerát: Prodám psa. Jí všechno, a hlavně má rád malé děti.
Přišlo přes tisíc nabídek a paní v inzertním oddělení se diví:
„To by jeden nevěřil, kolik dětí u nás zlobí...“

Pán kupuje psa. Ptá se chovatele: „Kolik stojí ten velký bílý pes?“
„Tisíc korun.“
„A ten menší hnědý?“
„Dva tisíce.“
„A tenhle maličký?“
„Pět tisíc korun.“
„Tak mi řekněte, kolik by prosím stálo, kdybych si nekoupil vůbec nic?“

Jakub Kadlec

V T I P Y

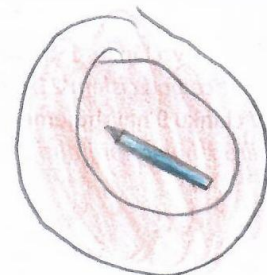
Je to dobrý hlídací pes?
Ano! V noci ho složí ~~usludis~~
a hned začne štěkat!

Co se stane s krvárou po
pěti letech života?
Bude jí šest.

Proč máš na
ruchem párek?
No nardar, k.
něčím jsem snědl
šůšku.

Paní doktorko, je
pstruh zdravý?
To neví, ještě
jsem ho neléčila.

Velryba na souši

Vydává: Montessori MŠ a ZŠ Prachatice, Národní 1018, 383 01 Prachatice

E-mail: velrybanasousi@seznam.cz

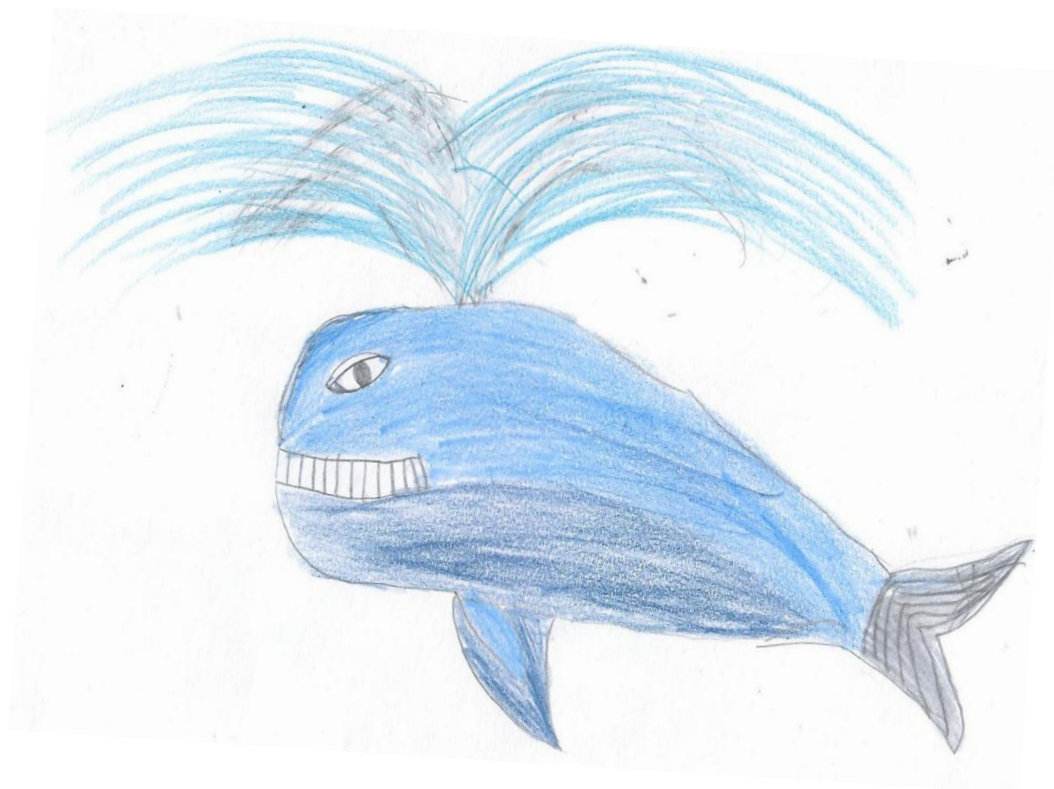
Šéfredaktorka: Veronika Veselovská

Redakce:

Jakub Kadlec, Doubravka Nová, Barbora Nová, Markéta Kramlová, Václav Paraj, Tonička Parajová, Malvínka Salajková, Tonda Vinš, Anežka Nováková, Verunka Ilková, Šarlotka Thonová

Grafická úprava a sazba: Veronika Veselovská

Toto číslo bylo předáno do tisku 23. 10. 2023

Příběh na pokračování

Příběh, který vám budu vyprávět, je o člověku, který se na své pouti životem setkal s ledasčím. Ale to, co se mu přihodilo v ten večer, kdy zmizel beze stopy, je dodnes záhadou. Naposledy jsem ho spatřil na břehu rozbouřeného moře, kde se před ním objevila mohutná brána z mořské pěny a pohltila jej.

Každé ráno jsem se chodil projít k moři. Můj otec byl kormidelníkem krásně vybavené lodi. Žili jsme já, otec, matka a má malá sestra ve srubu u majáku na kamenitém pobřeží s výhledem na nekonečné moře. Celé své mládí jsem poslouchal pravidelné příboje vln na skaliska. A tento zvuk se mi navždy zapsal do paměti.

Ještě jako malý jsem přišel o svého milovaného otce. Odjel s neznámými muži na moře a už se nevrátil. Poslední, co mi řekl, bylo...

Vavřinec Kolínský

